

Motion till riksdagen 2018/19:3035

av **Magnus Oscarsson m.fl. (KD)**

med anledning av skr. 2018/19:52 Riksrevisionens rapport om Landsbygdsprogrammet 2014–2020

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att den nationella uppföljningen och utvärderingen utvecklas så att relevanta underlag om programmets resultat finns tillgängliga inför planeringen av nästa programperiod, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens skyldigheter gentemot enskilda näringsidkare ska ges högre prioritet i händelse av administrativa problem och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enkelhet, flexibilitet och tydliga prioriteringar ska vara vägledande för det svenska genomförandet av kommande landsbygdsprogram och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kristdemokraterna beklagar att regeringen genom sättet att utforma den svenska delen av landsbygdsprogrammet har försvårat uppfyllandet av programmets mål. Detta beror bl.a. på att en omfattande byråkrati har inrättats. Den komplexa programstrukturen med många olika åtgärder och insatsområden samt omfattande resultatrapportering gör att handläggningen av stödärenden tar lång tid och är resurskrävande.

Kristdemokraterna instämmer i Riksrevisionens rekommendationer till regeringen. Detta innebär att regeringen 1) ska se till att ett underlag tas fram inför nästa programperiod som utgår från de nationella behoven av landsbygdsutveckling och som innefattar analys av vilka konsekvenser olika val i programutformningen kan få och 2) ska säkerställa att den nationella uppföljningen och utvärderingen utvecklas så att relevanta underlag om programmets resultat finns tillgängliga inför planeringen av nästa programperiod. Kristdemokraterna välkomnar regeringens åtgärder med anledning av rekommendation 1. När det gäller rekommendation 2 anser regeringen att inga

ytterligare åtgärder behövs än de som regeringen har vidtagit. Kristdemokraterna anser att det är angeläget att följa Riksrevisionens rekommendation. Ett gediget underlag ger de bästa förutsättningarna för ett förbättrat och mer effektivt program.

Riksrevisionen rekommenderar Jordbruksverket att fortsätta arbetet med att utveckla och förbättra rutiner och vägledning för att underlätta och effektivisera stödmyndigheternas handläggning av stödärenden. Det är bra. Riksrevisionen rekommenderar också Jordbruksverket att se till att den förväntade effektiviseringen med de nya it-systemen uppnås, så att kostnaderna för att administrera stöd i landsbygdsprogrammet minskar och stödmyndigheternas handläggning underlättas. Det är bara att instämma i detta. Samtidigt vill Kristdemokraterna framföra att it-problemen inom Jordbruksverket har haft en sådan omfattning att frågan inte enbart kan ses som en teknisk fråga eller enbart en myndighetsfråga. Ansvaret för behandlingen av de stödberättigade jordbrukarna faller ytterst på regeringen.

Oacceptabla förseningar i utbetalningarna

De kraftiga förseningarna av utbetalningarna av ersättningarna till jordbrukarna har varit av en sådan omfattning att detta också är en politisk fråga. Många jordbruksföretagare har legat ute med summor motsvarande halva årsomsättningen. Det är ett uttryck för en politisk nedprioritering när en samhällsgrupp – jordbrukarna – i ekonomiskt hänseende har hanterats på ett sätt som vore svårt att föreställa sig om det gällde andra samhällsgrupper. Om vi exempelvis tänker oss att Försäkringskassan meddelade alla som var föräldralediga 2016 att en del av föräldrapenningen betalas ut 2017, en del 2018 och lite kanske 2019, skulle vi inse att detta inte vore rimligt eller politiskt möjligt. Men så har regeringen hanterat Sveriges bönder.

Även enskilda privatpersoner och enskilda företag drabbas av oförutsedda händelser, till exempel it-problem. Ändå ställer vi kravet på dessa aktörer att ta ansvar för sina ekonomiska prestationer och åtaganden, inte minst gentemot det allmänna. Det borde vara självklart att samma krav ställs på statens prestationer gentemot enskilda.

Givet de stora förseningar som uppstod i utbetalningarna, anser Kristdemokraterna att regeringen borde ha vidtagit andra åtgärder för att säkerställa att böndernas likviditet och kreditvärdighet inte drabbades i den utsträckning som skedde.

Vissa länsstyrelser har varit bättre än andra på att säkerställa att stödet utbetalas. Därigenom har staten också gjort avsteg från likabehandlingsprincipen.

Mot bakgrund av de allvarliga konsekvenserna av förseningarna av utbetalningarna anser Kristdemokraterna att riksdagen ska tillkännage för regeringen som sin mening att statens skyldigheter gentemot enskilda näringsidkare ska ges högre prioritet i händelse av administrativa problem.

Reglerna bör vara så enkla som möjligt

Regeringen skriver att möjliga förenklingar ännu inte går att bedöma eftersom beslut i EU om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken förväntas fattas tidigast i slutet av 2019. Emellertid konstaterade Riksrevisionen att regeringens utformning av innevarande landsbygdsprogram inneburit ett mer komplicerat system än nödvändigt. Möjligheterna att göra nationella anpassningar och skapa färre riktade åtgärder tillvaratogs inte. Kristdemokraterna anser att riksdagen bör uttala som inriktning att vi

inte ska göra de svenska reglerna krångligare än nödvändigt, även om det i nuläget inte går att veta detaljerna kring kommande landsbygdsprogram. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen som sin mening att enkelhet, flexibilitet och tydliga prioriteringar ska vara vägledande för den svenska implementeringen av kommande landsbygdsprogram.

Magnus Oscarsson (KD)

Camilla Brodin (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Larry Söder (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Désirée Pethrus (KD)